

ČTVERO ROČNÍCH OBDOBÍ

Tereza Bůžková

Radek Huška

Zuzana Kaňáková

Aneta Plačková

Karlovarské požadavky SPD

12. březen 1938, anšlus

ÚVODNÍ HODINA (HISTORICKÝ KONTEXT)

- **Cíl hodiny:**

- žák se orientuje ve vývoji politického zřízení Českých zemí
- chápe závažnost hrozby, která přichází z Německa
- uvědomuje si závažnost situace a své vlastenecké hodnoty

Hitlerův projev o Rakousku. +

DNB — Berlín, 12. března
Proklamace říšského kancléře, kterou dnes přečetl do rozhlasu v poledne říšský ministr propagandy dr. Goebbels, zněla:

»Němci! S hlubokou bolestí prožívali jsme po léta osud svých soukmenovců v Rakousku. Věčná dějinná spojitost, jež byla rozvázána teprve r. 1866, jež však byla znovu zpečetěna ve světové válce, připojuje ode vždy Rakousko k německému národnímu a osudovému společenství. Když v Německu národ díky nacionálně socialistické myšlence zase našel cestu k hrdému sebevědomí velkého národa, začala se v Rakousku nová doba utrpení a nejtrpěších zkoušek. Režim, kterému chybělo jakékoli legální povolání, pokusil se udržet svou existenci, odmítanou převážnou většinou rakouského lidu, nejbrutálnějšími prostředky teroru, tělesných a hospodářských trestů a ničení. Přes šest milionů lidí našeho vlastního původu bylo potlačováno početně malou menšinou, která se dovedla zmocnit potřebných k tomu mocenských prostředků. Kdo by se byl mohl diviti této nešťastným soukmenovcům, že obraceli své pohledy toužebně k říši, k Německu.

Němci! Pokusil jsem se v posledních letech varovat držitele moci v Rakousku. Pokusil jsem se přesvědčit odpovědné držitele moci, že pro velký národ je trvale nemožné, protože nedůstojné, opět a opět přihlížet, jak lidé stejné národní příslušnosti jen pro svůj původ nebo pro své příznání k tomuto lidovému společenství nebo pro svou přichylnost k určité ideji jsou pronásledováni a žalařováni. Samo Německo musilo k sobě přijmouti 40.000 uprchlíků, 10.000 jiných putovalo v této malé zemi věznicemi, žaláři a internačními táboři. Státi se tímto druhem zotročení

znamů. Není nahlížení do volebního oprávnění. Není závazku k zachování tajemství volby. Není záruky za nestranné vedení voleb, není jistoty pro sčítání hlasů atd.

Prodělali jsme sta volebních zápasů a získávali jsme si pracně souhlas německého lidu. Když mě zvěčnělý pan říšský prezident konečně povolal k vládě, byl jsem vůdcem daleko nejsilnější strany v říši.

Proti ojedinelému pokusu o volební podvod v Rakousku pozvedl se konečně německý lid v Rakousku sám. Jestliže však tentokrát režim opět hodlal protestní hnutí prostě utlouci, pak výsledkem mohla být jen občanská válka. Německá říše však nestrpí, aby v tomto území od nynějška byli Němci ještě pronásledováni. Rozhodl jsem se proto dát milionům Němců v Rakousku k dispozici pomoc říše.

Od dnešního rána pochodují přes všechny hranice německého Rakouska vojska německé branné moci. Pancéřové oddíly, divise pěchoty a svazy SS na zemi a německá letecká zbraň na nebi budou — jsouce samy povolány novou nacionálně socialistickou vládou ve Vídni — ručitelem, že rakouskému lidu bude nyní konečně v nejkratší lhůtě poskytnuta možnost skutečným hlasováním lidu rozhodnout o svém osudu. Já sám jako vůdce a kancléř německého lidu budu šťasten, že budu nyní moci brzy vstoupit jako německý a svobodný občan do oné země, jež je také mou vlastí.

Nechť žije nacionálně socialistická Německá říše.

Nechť žije nacionálně socialistické německé Rakousko.

Adolf Hitler.

Říšský ministr propagandy dr. Goebbels přečetl dnes před zítřejší

JARO 1938

Brainstorming

- zamyšlení se nad politickými zřízeními v Českých zemích

Práce s textem

- určit povahu textu – co je pro něj charakteristické
- vlastenectví – kdo, co, kdy, jak, proč...? (uvědomění si hrozby a reakce na ni)
- vymyslet vlastenecká hesla + srovnat s hesly nacistů

LÉTO - VE VÝHNI SLOV

- <https://www.youtube.com/watch?v=IUzRZ0z8N7s&fbclid=IwAR18e-Ek0vWmjGhK73hB8DbAP6kdM-avh8ge8h0s608rXT-jJgaOrz3Lf6Y>
- https://www.radioteka.cz/detail/CR_o_xml_14153053/Projevy-prezidentu-Edvard-Benes?fbclid=IwAR0sO3TBY3IRfsSkXFCuXILsIRMjbNSNXqJN3O_u dySPr1TgM13_qlYHms0

- Na základě poslechu dvou ukázek žáci definují výhody a nevýhody mluveného projevu
- Žáci srovnají dopady psané a mluvené formy jazyka na příjemce
- Žáci se pokusí formulovat fráze typické pro projevy se záměrem přesvědčit

SAMOSTATNÁ PRÁCE:

Žáci se pokusí vytvořit projev

PODZIM – KDYŽ I BÁSNÍK ROZKLADU POOKŘEJE

Metoda „close reading“

- na základě opakovaného čtení žáci promýšlí význam každého slova básně
- žáci vytváří rozsáhlou síť asociací a pokouší se pochopit smysl básně a důvody pro využití konkrétních metafor, hláskové instrumentalizace apod.

Aktivní práce – recitace

- po opakovaném čtení si žáci zaznamenají do textu básně vše, co jim pomůže ve správné recitaci
- pokouší se recitovat
- zamyslí se nad pojmy:
  - PATETICKÝ PŘEDNES
  - ANGAŽOVANÝ BÁSNÍK
  - ANGAŽOVANÁ POEZIE

Je 27. listopadu roku 1939, jsi student. Tvá země je v područí německých okupantů a na zítřejší datum připadá výročí vzniku samostatného československého státu. Půjdeš zítra demonstrovat a oslavit tak výročí republiky? Smrtelně zranění budou dva lidé, 28. zemře dělník Václav Sedláček a o čtrnáct dní později zemře i student Jan Opletal, který podlehne zranění. Pohřeb se stane protinacistickou demonstrací a okupanti 17. listopadu pozatýkají stovky studentů. 9 bude popraveno. Zatčení studenti budou posláni do koncentračních táborů. 35 zahyne, ostatní budou na naléhání protektorátní vlády z táborů po třech letech propuštěni. Vrcholem bude uzavření českých vysokých škol, takže na žádnou vysokou školu bohužel nepůjdeš...

„To jste šel po ulici, třeba takoví čtyři študáci a najednou jsme si stoupli a začali jsme si zpívat Kde domov můj. Najednou se přihrnul dav a celej ten dav zpíval Kde domov můj. No a to byl vlastně důsledek toho, že ten Opletal při tom v tý Žitný ulici prakticky byl zastřelen. A to byla náhoda, že oni do toho začali střílet a mezi nima byl ten Opletal, ten na to doplatil a pak se

to vystupňovalo při tom pohřbu. Při tom pohřbu navíc chodila taková zvláštní skupina lidí, já přesně nevím, kdo už tam byl, ale vím, jednoho jsem znal, nějakýho Jaroslava Hálu. A ten přišel za námi jako do koleje Švehlovy a říkal, jestli se zúčastníme nějaký tý akce. Tak jsme říkali, že jo, a on říkal: ‚No, já jsem byl u profesorů a že ti to schvalují.‘ Já myslím, že dokonce mluvil jménem některých, ale já už si je přesně nepamatuju. V důsledku toho vznikl ten malér s tím Janem Opletalem při tom pohřbu. To bylo vlastně davový, to jako ty študáci všichni vyrukovali. Já jsem třeba utíkal tady tou dnešní ulicí 17. listopadu a utekl jsem na právnickou fakultu a na té právnické fakultě byl profesor Tureček a ten najednou, když viděl, o co jde, to tam vtrhli i esesáci, tak najednou začal přednášet a přednášel a říkal: ‚Ne, ti studenti tady byli.‘ Takže nás ten profesor Tureček vlastně ještě zachránil. No, a když to všecko skončilo, tak já jsem bydlel s nějakým hochem, jmenoval se Václav Voseček, to byl takovej student, on moc nechodil na tyhle akce. Připravoval se na druhý státnice a já jsem, ještě než jsme šli spát toho 16. listopadu, říkal: ‚Václave, ty nás zavrou, až budeme černí.‘“ vzpomíná JUDr. Stanislav Kaska narozen roku 1919

Napiš úvahu na základě situace vyplývající z tučně vyznačeného textu. Využij vlastních pocitů a zamysli se nad nastolenou situací. Pomoci Ti může výpověď pamětníka.

NEKONČÍCÍ ZIMA

- Okleštěné Česko-Slovensko se mění 14. 3. 1939 v Protektorát a 28. 10. při oslavách výročí vzniku ČSR jsou postřeleni dva lidé, následně zadrženy stovky studentů a my píšeme úvahu